

Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta, luonnos 13.10.2020 Soveltamiskortti	
12 § Luotettavuuden varmistaminen	versio 0.9

12 § Henkilöstön ja palveluntuottajien luotettavuuden varmistaminen

Tiedonhallintayksikön on tunnistettava ne tehtävät, joiden suorittaminen edellyttää sen palveluksessa olevilta tai sen lukuun toimivilta henkilöiltä erityistä luotettavuutta. Turvallisuusselvitysten tekemisestä säädetään turvallisuusselvityslaisissa (726/2014) ja muusta henkilöarvioinnista yksityisyyden suojasta työelämässä annetussa laissa (759/2004).

Lain perustelu

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Sivut/HE_284+2018.aspx#PerusteluOsaYksityiskohtaisetPerustelut

Turvallisuusselvityslaki (726/2014)

Laki yksityisyyden suojasta työelämässä (759/2004)

Huomioitava eri ammattialoja koskeva erityislainsäädäntö

Tiedonhallintain mukaan tiedonhallintayksikön on tunnistettava tehtävät, jotka edellyttävät *erityistä luotettavuutta*. Tällaisia tehtäviä voidaan tunnistaa esimerkiksi määrittämällä tilanteet, joissa henkilö käsittelee turvallisuusluokiteltavia tai salassa pidettäviä tietoja.

Edellytykset työnhakijaa koskevien henkilöluottotietojen saamiseksi työnhakijan luotettavuuden arvioimiseen on kuvattu yksityisyyden suojasta työelämässä annetussa laissa (759/2004 5a § ja 7 §).

Valtionhallinnossa työntekijöiden turvallisuusselvitysten tekemisessä noudatetaan turvallisuusselvityslakia (726/2014 16 §, 18 §, 19 §, 20 §, 21 § ja 22 §).

Tiedonhallintayksikkö laatii ohjeen sellaisista tietoaineistojen käsittelyyn liittyvistä tehtävistä, jotka edellyttävät erityistä luotettavuutta. Näistä henkilöistä haetaan turvallisuusselvitys, mikäli tähän on turvallisuusselvityslain mukaan peruste. Lisäksi tiedonhallintayksikkö ylläpitää luetteloa näistä tehtävistä.

Jos turvallisuusselvitys on edellytys rekrytoinnille, niin hakuilmoitukseen suositellaan seuraavaa sanamuotoa: "Virkaan tai tehtävään valittavasta henkilöstä on tarkoitus tehdä hakijan suostumuksella henkilöturvallisuusselvitys (turvallisuusselvityslaki 726/2014)." Lisäksi on hyvä myös mainita, minkä tasoinen turvallisuusselvitys on tarkoitus tehdä (perusmuotoinen, suppea vai laaja).

Jos turvallisuusselvitys taikka turvallisuusselvitystodistus on lainsäädännöstä johtuva edellytys tehtävän hoitamiseksi, niin sekin on hyvä tuoda esille ilmoituksessa, esimerkiksi seuraavalla lisäyksellä edelliseen: "Virkaan nimittämisen edellytyksenä on, että virkaan nimitettävällä on voimassa oleva turvallisuusselvityslaisissa tarkoitettu henkilöturvallisuusselvitystodistus."

Huomioitavia seikkoja:

- Suojelupoliisilta tulee hakea lupa selvitysten hakemiseen; tätä varten on kuvattava tehtävät, joihin selvityksiä haetaan
- Turvallisuusselvityksestä on ilmoitettava etukäteen esim. rekrytointi- tai koulutusilmoituksessa;
- Selvityksen kohteelta pitää saada suostumus selvitykseen;
- Selvityksen perusteella käynnistetään nuhteettomuusseuranta, joka on voimassa ainoastaan sen ajan kuin henkilö toimii selvityksen alaisessa tehtävässä tai toimeksiannossa;
- Selvitykset laaditaan sekä omasta että palvelutoimittajien henkilöstöstä tarpeen mukaan;
- Suomen kansalaisista kansainvälisiä tehtäviä varten laadittavat PSC-selvitykset pyydetään UM:n NSA-viranomaiselta, pohjalla pitää olla Suomessa tehty turvallisuusselvitys.

Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta, luonnos 13.10.2020 Soveltamiskortti	
12 § Luotettavuuden varmistaminen	versio 0.9

(PSC on Kansallisen turvallisuusviranomaisen (NSA) myöntämä henkilöturvallisuustodistus, joka perustuu Suojelupoliisin tekemään turvallisuusselvitykseen)

- Ulkomaiden kansalaisista selvitysten laatiminen voi olla hankalaa; niitä pyydetään kansallisten turvallisuusviranomaisten kautta;
- Myös toimittajien alihankkijoiden henkilöstöä voi olla vaikea selvittää.
- Luotettavuutta edellyttävät työtehtävät tulee huomioida käyttöoikeuksien hallinnassa.

(Suosituskortti 16§ Käyttöoikeuksien hallinta)